

Na prvej konferencii o projekte Regionálnej inovačnej stratégie Trenčín sa zúčastnila za Európsku komisiu Martina Oršulová (vľavo). Na foto s rektorom Jurajom Wagnerom a prorektorom Ignáčom Prnom (v strede). Viac na str. 2.

v čísle

- Kam kráča univerzita – pýtame sa rektora J. Wagnera** s. 3
- S veľvyslancom USA R. Valleem aj o študentských časoch** s. 4
- Knižná prechádzka životom Š. Rosinu, st.** s. 4
- Na internáte v Záblatí ubudli starosti** s. 5
- Český Paganini P. Šporcl mal rád fyziku** s. 5
- Európska charta výskumných pracovníkov** s. 6
- E. Kočíková otvára diskusiu o univerzitnej kultúre** s. 7
- Študentom FSEV chutili francúzske bagety** s. 8
- L. Mandelíková si myslí, že do auly patrí aj humor** s. 9

Dôležitý je pedagogický optimizmus

Vážení a milí čitatelia,

28. marca si spolu pripomenieme deň narodenia Jána Ámosa Komenského – „učiteľa národov,” ktorý už pred viac ako štyristo rokmi

predbehol svoju dobu nevídaným pedagogickým prístupom. Niektoré z nich sú stále aktuálne aj v ére rozvíjania poznatkovej a informačnej spoločnosti tretieho tisícročia. Tento deň sa preto oprávnené nazýva Dňom učiteľov. Dňom všetkých, ktorí na seba vzali to nesmierne ťažké bremeno povinnosti - odovzdať neustále čoraz viac poznatkov a skúseností svojim študentom.

Pred určitým časom som sa aj ja stal jedným z nich a ocitol som sa „na druhej strane”, teda za katedrou. Počas môjho pôsobenia som sa dopracoval k poznaniu a zistil som, že stáť za katedrou je tisíckrát ťažšie ako som si

naivne predstavoval a myslel. Podobne ako si to myslí väčšina študentov. So spomínanou zodpovednosťou ma pochytil aj tak trochu strach a určité obavy. Budem ich vedieť pochopiť? Budem ich vedieť naučiť to, čo viem ja?

Sám Ján Ámos Komenský, zakladateľ vedy o výchove a vyučovaní, anticipoval nenahraditeľný význam a veľký zmysel učiteľského povolania. Jeho didaktické spisy sú presiaknuté pedagogickým optimizmom. Optimizmom, ktorý nesmie, resp. nemal by chýbať na žiadnej akademickej pôde. Jeho absencia by totiž spôsobila vznik rutiny, ktorá pochováva každé povolanie.

Tak som aj ja, plný pedagogického optimizmu, začal vyučovať na našej univerzite. Sľúbil som sám sebe, že ho nikdy nestratím a pokúsím sa vytvoriť pre svojich študentov príjemné a priateľské prostredie. Postupne som zisťoval, že vzťah učiteľ - študent, je

nesmierne krehký. Jeho hranica má rôzne podoby a tendencie. Za najdôležitejšie, ba až rozhodujúce, preto považujem hľadanie a nájdenie tej správnej rovnováhy.

Do tretice nemôžem obísť fakt, akým je dôležitosť nezabúdať a rešpektovať zodpovednosť na oboch stranách. Zodpovednosť tých, ktorí stoja za katedrou, ale aj tých, ktorí sedia pred ňou. Zodpovednosť za vlastné činy, za úspechy, ale aj prehry.

Všetkým mojim kolegom – pedagógom, preto zo srdca prajem čo najviac pedagogického optimizmu. Zároveň im želim nájdenie toho najoptimálnejšieho vzťahu so svojimi študentmi a zodpovednosť, s ktorou treba k nášmu vzácnemu a nepochybne veľmi peknému povolaniu pristupovať. Nakoniec, samozrejme, želim všetkým pevné zdravie a veľa trpezlivosti.

Peter Šíka
 prodekan FSEV

Regionálna inovačná stratégia Trenčín sa rozbieha za 365 tisíc eur

Najdôležitejšie bude dosiahnuť konsenzus

Spojiť mozgy, entuziazmus a dobrú vôľu urobiť čosi osožné pre trenčiansky región symbolizuje logo INSTIT. Práve spájanie tvorivých síl a schopností môže byť tým fluidom, ktoré prinesie zaskrut-

Group, s. r. o. Bratislava. Zahraničnými partnermi sú Centrum Severného Porýnia-Westfálska pre inovácie a technológie ZENIT a Aragonský technologický inštitút zo španielskeho regiónu Aragon.

jekt za ďalší krok ku zjednoteniu a nadviazaniu širokej spolupráce medzi inštitúciami, pôsobiacimi v rôznych sférach.

Na práci riadiaceho výboru projektu sa, okrem iných, zúčastňujú (zľava): Juraj Čelko, generálny riaditeľ Trenčianskych kúpeľov, Branislav Celler, primátor Viliam Veteška, podpredseda NR SR, Juraj Wagner, rektor, Pavol Sedláček (predseda riadiaceho výboru), predseda TSK, Stanislav Foltín, riaditeľ TRK SOPK.

kovanie žiarovky a jej rozsvietenie sa naplno. Pri prenesení do reálneho života to znamená pozdvihnutie ekonomickej, sociálnej i kultúrnej úrovne trenčianskeho regiónu. A o to by malo ísť všetkým tým, čo sú ochotní priložiť ruku pre naplnenie obsahu projektu, ktorý získala Trenčianska univerzita A. Dubčeka od Európskej komisie (EK). Ide o špecifický podporný program a súčasne v takejto komplexnej podobe zatiaľ jediný pilotný projekt v SR s názvom Rozvoj a implementácia regionálnej inovačnej stratégie v trenčianskom regióne. Častejšie o ňom budeme počuť v skratke RIS Trenčín, teda Regionálna inovačná stratégia Trenčín.

Jedným z jeho základných cieľov je prispieť k prínavratu ekonomickej sily regiónu. Osobitne dôležitým momentom pritom je, že v porovnaní s mnohými inými projektami Európskej únie, má tento priamo uzavretý kontrakt s EK ktorá, ako uviedla jej projektová manažérka Martina Oršulová, naň vyčlenila 365 tisíc eur. Nad ich dôsledným využitím bude počas 32 mesiacov jeho naplňania, popri samotnej prísnej EK, dohliadať i domáce konzorcium. Tvoria ho Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka, ktorá projekt iniciovala, aj ho koordinuje, Trenčiansky samosprávny kraj (TSK), Trenčianska regionálna komora SOPK a BIC

Centrálnou myšlienkou a základným cieľom projektu je vypracovať regionálnu inovačnú stratégiu, definovať, v ktorých oblastiach sú regionálne kapacity konkurencieschopné. V riadiacom výbore projektu, ktorého predsedom sa stal župan Pavol Sedláček, sú mnohé osobnosti regiónu. Poslanci NR SR, primátori, podnikatelia, vedci, výskumníci, bankári, predstavitelia univerzity, slovom osobnosti, ktoré môžu významne pomôcť uviesť do života zámery, ktoré sa v najbližšom období presne stanovia. Prvý komplexný projekt v tejto podobe ocenil aj člen riadiaceho výboru, podpredseda parlamentu Viliam Veteška. Dosiahnutie dohody medzi všetkými zainteresovanými v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja je, podľa V. Vetešku, práve tou silou, ktorá môže dopomôcť Trenčínku pokročiť dopredu a stať sa úspešným krajom. Prislúbil, že osobne bude napomáhať projektom, ktoré sa budú dotýkať rozvoja cestovného ruchu.

Dosiahnutie dohody medzi zúčastnenými stranami bude v nulte fáze najtvrdším kameňom, konštatuje prorektor TnUAD Ignác Prno, ktorý je predsedom manažerského útvaru projektu. Vyvinul nevšedné úsilie pri získavaní projektu, ako aj pri jeho príprave. I. Prno je však optimista, rovnako ako predseda TSK Pavol Sedláček. Obaja považujú pro-

Konsenzus všetkých zúčastnených aktérov považuje za najdôležitejší aj Bernhard Iking z nemeckého ZENIT-u. „V rámci projektu identifikujeme sily v regióne a integrujeme ich. Nemáme financie navyše a s tým málo musíme veľa dosiahnuť. Podobná situácia je aj v Trenčíne. My sme sformulovali strategické ciele pre región, s ktorými sa aktéri stotožnili. Postupne sme takýmto spôsobom získavali ich dôveru. Nie všetkých sa však podarilo zaktivizovať. Pre nás je podstatné, že všetci aktéri, či už sú to firmy, univerzity a ďalší, prispievajú svojím podielom a pomáhajú naplňovať stanovenú stratégiu. Len takýto prístup môže rozhodnúť o úspechu,“ zdôraznil B. Iking.

V Severnom Porýni-Westfálsku už sú už o krok ďalej pri aplikovaní podobného projektu. Spolu so Španielmi budú poradcami Trenčanov. Najväčšia táraha však bude ležať doma. Popri dosiahnutí dohody, bude ďalším významným zadáním vybrať kľúčových regionálnych aktérov na inovačnom poli, čo znamená vyburcovanie regiónu do zmysluplnej spolupráce. Významný post tu bude mať podnikateľská sféra. Práve o nej sa vyjadril predseda TRK SOPK Stanislav Foltín. „Podnikatelia majú radi hmatateľné výstupy. Výstupom v tomto projekte by mali byť podnikateľské inkubátory, priemyselné parky, technologické centrá. Skrátka neziskové inštitúcie, ktoré budú spolupracovať s vysokoškolskými pracoviskami. Tie zasa umožnia podnikateľom vývoj a inovácie výrobkov. Tak to funguje vo svete.“

Podľa názoru rektora Trenčianskej univerzity A. Dubčeka Juraja Wagnera je osobitne významné, že v regióne sú mozgové kapacity schopné nielen spoločne pripraviť inovácie, ale ich aj zrealizovať. Intelektuálna kapacita univerzity je pre tento pilotný projekt plne k dispozícii. V projekte vidí, popri zlepšení spolupráce a dialógu medzi podnikateľskou sférou, vzdelávacími, výskumnými, bankovými a ďalšími inštitúciami, predovšetkým šancu pre ďalšie skvalitnenie života 600 tisíc obyvateľov v kraji. Aj preto bude veľmi záležať na tom ako dokážu spojiť sily a k akým výsledkom sa dokážu dopracovať vybraní kľúčoví aktéri v prítorných oblastiach. O tridsaťdva mesiacov sa ukáže ako sme tento prvý komplexný projekt regionálnej inovačnej stratégie v SR zvládli.

Ružena Wagnerová

Verejná správa nadobúda nové smerovanie

Slovenská republika by mala prejsť zo stratégie lacnej pracovnej sily na prácu s vysokou pridanou hodnotou so silným vkladom vedy a výskumu. Viac by bolo potrebné sa venovať rozvoju cestovného ruchu, jeho službám, vyvážiť investície do regiónov, ale aj do rozvoja ľudských zdrojov. Aj tieto názory odzneli na medzinárodnej vedeckej konferencii s názvom Verejná správa a regionálny rozvoj. Usporiadala ju Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov v dňoch 24. a 25. novembra 2005.

Zámerom konferencie bolo poukázať na aktuálne problémy, ako aj na pretrvávajúce otázky súvisiace s konštituovaním verejnej správy. A nielen to. Cieľom tiež bolo podporiť regionálny rozvoj,

ktorý prívukuje tretie tisícročie. Hlboko sa to dotýka i SR a samotného trenčianskeho regiónu.

Viac ako 60 vystúpení svedčí o záujme diskutovať o tejto naliehajúcej problematike práve v čase, kedy sa verejná správa u nás reformuje a kedy sme v začiatkoch intenzívnejšieho rozvíjania regiónov podľa príkladu ekonomicky silnejších partnerov v európskom spoľčenstve.

Analyzovalo sa široké spektrum otázok od ekonomických dôvodov regionálnych rozdielov, cez filozofiu verejnej správy a sebaidentifikáciu poslucháča vysokej školy, znalosť génia loci krajiny, ako základu podpory regionálneho rozvoja, až po zmeny kompetencií pracovníkov verejnej správy v priebehu vstupu

do Európskej únie.

Na význam profesionalizmu v regionálnych vládoch upozornil David Y. Miller z Pittsburskej univerzity v USA. Ďalším významným zahraničným hosťom, popri kolegoch z univerzít v Českej republike, bol Amos Avny z Univerzity BeerSheeva v Izraeli. Vo svojej prednáške mimoriadne zdôrazňoval dôležitosť informačných a komunikačných technológií na univerzitách v 21. storočí. Napokon Andrea Filippo Saba z našej partnerskej Bolognskej univerzity sa podielil so svojimi bohatými skúsenosťami s rozvojom regiónov v Taliansku.

(wa)

S rektorom Jurajom Wagnerom hovoríme i o našich boľavých miestach

Chceme byť uznávanou výskumnou univerzitou

Máme za sebou dva mesiace roku 2006. S čím, pán rektor, doň vykročila univerzita?

Predovšetkým s viacerými novými úlohami a predsavzatiami. Vychádzajú z Dlhodobého zámeru rozvoja univerzity na roky 2006 – 2013. Jeho strategickým cieľom je zaradiť sa medzi uznávané výskumné univerzity európskeho formátu. S tým súvisí aj kontinuálny proces podávania žiadostí o akreditáciu študijných programov (ŠP). Je zameraný najmä na akreditáciu ŠP druhého, inžinierskeho, resp. magisterského, stupňa a tretieho – doktorandského – stupňa. Ide aj o žiadosti o akreditáciu oprávnení pre uskutočňovanie docentských habilitačných konaní a profesorských inauguračných konaní. **Žijeme v čase, kedy už nestačí myslieť v krátkodobých dimenziách. V čom treba, z pohľadu budúcnosti, pridať?**

Musíme zvýšiť úsilie v doktorandskom štúdiu, najmä čo sa týka počtu doktorandov denného štúdia a ich úspešnosti pri dizertačných skúškach a jeho včasom a úspešnom ukončení. Veľmi boľavým a dlhodobo neriešeným problémom je zvyšovanie kvalifikačnej štruktúry vedecko-pedagogických pracovníkov a zavedenie systému vzdelávania učiteľov formou celoživotného vzdelávania so zameraním na vysokoškolskú pedagogiku, informatiku a využívanie moderných didaktických metód s využitím IT. Okrem toho musíme zaviesť systém celoživotného vzdelávania aj ostatných pracovníkov. Bude zamerané na ich odborné zaradenie a samozrejme využitie IT.

Pre zvyšovanie kvalifikačnej štruktúry vedecko-pedagogických pracovníkov sú na fakultách a ústavoch vypracované plány, ktorých plnenie pravidelne vyhodnocujeme vo vedení univerzity a kolégiu rektora. Tento proces je úzko spojený aj s omladzovaním vedecko-pedagogického zboru, najmä v kategórii profesorov a docentov. Ďalšou dôležitou úlohou je výraznejšie presadenie sa univerzity pri získavaní projektov, či už prostredníctvom slovenských, alebo medzinárodných agentúr. S tým súvisí aj prezentácia dosiahnutých výsledkov, najmä formou monografií a vedeckých príspevkov v renomovaných zahraničných (karentovaných) časopisoch.

Zintenzívniť musíme aj výsledky a efektívnosť medzinárodnej spolupráce. Mám na mysli spoločné projekty, pôsobenie významných zahraničných odborníkov a štúdiu zahraničných študentov u nás. Prítom sa predpokladá, že vyučovať sa bude v cudzom jazyku. Len naplnením týchto úloh má naša univerzita šancu uspieť v domácej konkurencii a uspieť aj pri získavaní finančných prostriedkov formou dotácie zo štátneho rozpočtu. Ešte musím podčiarknuť, že v súčasnosti klesá význam kritéria „počet študentov“, ktoré má v tomto fiskálnom roku hodnotu 80 percent. Rastie význam kritéria „výkon vo vede“, ktoré má hodnotu 20 percent. V budúcich rokoch bude význam tohto kritéria rásť na úkor kritéria počtu študentov až na podiel 50:50. Dotácia zo štátneho rozpočtu bude pokrývať stále menší podiel potrieb. V tomto roku sa predpokladá, že to bude približne 90 percent a v roku 2008 už len 80 percent potrieb. Preto musíme osobitnú pozornosť venovať zvyšovaniu podielu vlastných výnosov, najmä formou podnikateľskej činnosti vo vzdelávaní. Širokým poľom neoraným tu je celoživotné vzdelávanie a použitie výsledkov vedecko-výskum-

nej práce v praxi, za komerčných podmienok. V oboch oblastiach máme stále značné rezervy.

Ako neustále sa rozvíjajúca mladá univerzita budeme pokračovať v investičnej výstavbe. Dokončíme stavebné úpravy budovy FSEV, vrátane veľkokapacitnej posluchárne, vybavenej modernou audiovizuálnou technikou, prístupom pre telesne postihnutých. Ďalej pripravíme stavbu študentského domova pre 800 študentov, zrekonštruujeme vykurovací systém ŠD na Fakulte priemyselných technológií v Púchove, dokončíme terénne a sadové úpravy, vrátane parkovísk a sanácie zdevastovaných objektov na Fakulte mechatroniky v Záblatí. Rátame aj s modernizáciou a rekonštrukciou rektorátnej budovy.

Vlani sme poprvýkrát urobili vnútornú evaluáciu (hodnotenie), zameranú na vzdelávanie, vedu, výskum a medzinárodnú spoluprácu. Do hodnotenia vzdelávania sa mali možnosť zapojiť aj študenti. Aké výsledky prinieslo?

Je to kontinuálny proces, ktorý budeme robiť každý rok. Je súčasťou zavedenia systému riadenia kvality v súlade s normou ISO 9001/2000, o ktorý sa už dlhší čas snažíme. Keďže nás v zmysle zákona o VŠ čaká v roku 2007 komplexná akreditácia a medzinárodná evaluácia expertnou skupinou Európskej asociácie univerzít (EUA), musíme sa vysporiadať so zavedením systému riadenia kvality v priebehu tohto roka. Súčasťou týchto hodnotení nebude totiž iba vzdelávanie a veda, ale komplexné hodnotenie práce univerzity, vrátane jej ekonomiky, riadenia a pod.

Tento proces isto nebude hladký. Pozastavme sa však pri nedávnom zverejnení hodnotenia vysokých škôl. V akademickej obci SR vyvolali rozruch výsledky hodnotenia nezávislou agentúrou ARRA. Aj vás iritovali?

Nie. Veď zverejnenie tohto, historicky prvého hodnotenia vysokých škôl na Slovensku, je v celoeurópskom a celosvetovom meradle štandardným procesom. Jeho cieľom je ukázať, kde sa tá-ktorá škola, v porovnaní s inými, nachádza. V podstate tento proces má za úlohu stimulovať vysoké školy ku zvyšovaniu kvality ich hlavného pôsobenia jednej strane a na strane druhej slúžiť tieto hodnotenia aj pre verejnosť, aby sa vedela orientovať pri rozhodovaní sa napr. kde ísť študovať, s kým spolupracovať a pod. Samozrejme, že pri tomto rozhodovaní zohrávajú úlohu aj ďalšie faktory.

Pravdou je, že k hodnoteniu agentúrou ARRA, možno mať viaceré výhrady. Či už ku kritériám, metodike, východiskovým údajom a k ich spracovaniu, transparentnosti výsledkov, najmä z pohľadu možnosti ich verifikácie, keďže nie

sú vždy identifikované vstupy a ich spracovanie. Ale! Tieto výhrady, handicap sa dotýkajú rovnako všetkých účastníkov hodnotenia, teda VŠ a ich fakúlt. Z môjho pohľadu nie je možné poznatky, ktoré sú obsahom správy ARRA odsudzovať, ani bagatelizovať. Naopak, vo svetle známych údajov a informácií, ktoré poskytuje správa musíme urobiť opatrenia na odstránenie nedostatkov, na ktoré z pohľadu našej univerzity a jej fakúlt správa poukazuje. V podstate možno povedať, že sme neobstáli zle, čo však nie je dôvod k spokojnosti. Správa dobre triafa do problémov, ktoré sme sami, pri analýze našej práce, identifikovali a ktoré som uviedol v odpovedi na prvú otázku.

Tých hodnotení univerzít, zdá sa, že je akosi priveľa. Uberú nemalo energie, ktorá by sa mohla vložiť do pedagogiky, vedy a výskumu. Pred nami je hodnotenie Európskou asociáciou univerzít, ktorej sme členom, ako aj komplexná akreditácia Akreditačnou komisiou vlády SR. Keďže študenti, učelia i zamestnanci nemajú v týchto hodnoteniach jasno, vysvetlite o čo ide a v čom spočívajú rozdiely v uvedených hodnoteniach?

Hodnotenie agentúrou ARRA možno zaradiť do kategórie hodnotení nezávislými, spravídla súkromnými inštitúciami. Ich cieľom je, podľa určitých kritérií urobiť poradie a bodovo ohodnotiť kvalitu univerzity, zväčša vo vedecko-výskumnej a vzdelávacej činnosti. Pri hodnotení sa používajú informácie dostupné z verejných zdrojov. Rankiny a ratingy sú určené viac laickej verejnosti a robia sa spravidla každý rok. Vysoké školy, ani orgány štátnej správy nemajú možnosť zasiahnuť.

Zhodou okolností sa v rokoch 2005 až 2007, okrem pravidelného vnútorného hodnotenia VŠ, ktoré je súčasťou systému riadenia kvality, sústredili aj ďalšie dve významné hodnotiace aktivity. Slovenská rektorská konferencia, v spolupráci s vládou SR a po dohode s EUA, sa rozhodla, v záujme posúdenia kvality našich univerzít v európskom rozmere, pripraviť ich medzinárodné hodnotenie renomovanými expertnými skupinami EUA. Toto hodnotenie je rozložené na roky 2006 a 2007. Naša univerzita bude hodnotená v budúcom roku, v rámci druhej skupiny z 19 univerzít v SR. Cieľom nie je určenie poradia, ale identifikovať silné a slabé miesta univerzít z pohľadu kritérií kvality, stanovených na univerzitách v EÚ. Cieľom je hodnotenie všetkých činností a berú sa do úvahy dosiahnuté výsledky za posledné tri roky. V našom prípade – za roky 2004-2006. Vláda na to vyčlenila takmer 30 miliónov Sk a hodnotenie platí 6 rokov.

Komplexná akreditácia je zasa hodnotiaci proces, ktorý realizuje akreditačná komisia. Ide tiež o periodický proces. Bude sa diať raz za 6 rokov a podľa kritérií Ministerstva školstva SR, ku ktorým sa vyjadriili reprezentácie vysokých škôl. Orientovaná je na vedecko-výskumnú a výchovnovzdelávacie činnosti. Jej cieľom je potvrdiť, alebo zrušiť doterajšie akreditácie študijných programov, oprávnení habilitovať docentov a profesorov. A potom, na základe získaných výsledkov, zaradiť VŠ v SR do kategórie neuniverzitných, či univerzitných, alebo do kategórie najvyššej, teda výskumných univerzít. Posledne menovaná kategória je našim cieľom.

Pripravila Ružena Wagnerová

Rodolpho Vallee verí v harmóniu medzi biznisom a hospodárstvom

Ambasador rád pracoval na stavbe

V decembrovom čísle univerzitného časopisu sme vám avízovali rozhovor s veľvyslancom USA Rodolphom Valleem, ktorý začal svoju misiu v SR vlni v auguste. V rámci spoznávania Slovenska navštívil našu univerzitu, kde mal prednášku a besedoval so študentami. Otázky pánovi veľvyslancovi kladli Ružena Wagnerová a Peter Giraltoš.

Excelencia, ako ste sa cítili na prvej návšteve na Trenčianskej univerzite A. Dubčeka?

Veľmi dobre. Otázky, ktoré mi študenti Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka kladli, boli skutočne najlepšie, aké som doteraz dostal.

Študovali ste na Univerzite v Pensylvánii. Ako si spomínate na tieto roky?

Najkrajšie spomienky z čias môjho štúdia mám na ľudí, ktorých som stretol na univerzite. Veľmi rád si na toto obdobie spomínam. Boli to pekné roky.

Študenti našej univerzity, ovládajúci cudzie jazyky, majú záujem študovať v zahraničí. Aj v USA. Za akých podmienok to je možné?

Máme Fullbrightovu nadáciu, ktorá poskytuje štipendiá všetkým americkým univerzi-

tám. Máme aj program Work and Travel na našich 440 univerzitách. Každá z nich má vlastné podmienky, umožňujúce štúdiu pre zahraničných záujemcov. Prirodzene, každá z nich má tiež osobitný spôsob prilákania zahraničných študentov.

Hovorili ste na besede s našimi študentami o Work a Travel programoch. Nie je užitočnejšie skôr podporovať odborné stáže študentov, ako ich nechať pracovať na farmách, či v McDonaldoch?

Veľmi dobrá otázka. Podľa môjho názoru študenti počas roka tvrdo pracujú v rámci štúdia. Preto si myslím, že je pre nich potrebné oddychnúť si počas leta a robiť niečo iné. Sám som v čase prázdnin pracoval ako murár na stavbe. Bolo to veľmi dobré na prečistenie mozgových závitov. A bolo to dobré aj preto, že som mohol byť s priateľmi a zabudnúť na študijné povinnosti. Na takejto brigáde v USA som stretol aj študentov zo Slovenska. Boli to mladí ľudia, ktorí študovali nukleárnu fyziku. Zbierali jahody a bola to pre nich prijateľná práca, lebo boli s priateľmi. Nazdávam sa, že by nebolo dobré, keby tieto letné programy boli viac prácou ako oddychom. Čo sa týka odborných stáží, tie sú u nás platené a trvajú 18 mesiacov. Ak máte sponzora, môžete absolvovať manažerský tréning, čo je u nás veľmi obľúbený program.

Máte poznatok o výške poplatku, ktorý naši študenti zaplatia za sprostredkovanie letnej brigády v USA?

Agentúry, sprostredkujúce tieto brigády, nespolupracujú s veľvyslanectvom, takže nemám o tom bližšie informácie.

Pôsobili ste ako podnikateľ. Teraz ste zamenili tento post za kreslo diplomata. Prečo?

Mal som želanie niečo vrátiť mojej krajine. Chcem jej odovzdať svoje schopnosti ako diplomat. Práca diplomata je taká, aby si ľudia boli bližší. To je moja základná úloha na Slovensku. Rád by som prispel aj ku zlepšeniu víziev povinnosti. Chcem pokračovať vo výmenných programoch, aby vstúpili na slovenský trh americkí podnikatelia, aby tu investovali. Verím, že ľudia v zahraničí rozumejú USA a my, Američania, zasa rozumieme Európanom.

Študovali ste environmentálne záležitosti.

Znamená to, že ste človek, ktorý má rád prírodu. Životné prostredie vôkol nás však nie je priateľivé, vďaka vplyvu samotného človeka. Povedzte, čo by ste preň urobili ako diplomat, ako politik, ako podnikateľ a ako človek?

Vo všetkých štyroch podobách treba počúvať želania ľudí. Vždy možno vytvoriť harmóniu medzi biznisom a hospodárstvom. Verím, že USA budú, mimo Kjotského protokolu, vždy v popredí, budú lídrom v týchto záležitostiach. Rovnako verím, že všetky investície, ktoré prídu na Slovensko, vytvoria lepšie podmienky pre životné i pracovné prostredie. Americké firmy, napr. majú vysoký štandard ochrany životného prostredia. Všetci sa zaoberajú Kjotom, ale menej sa prihlíada na ochranu pracovného prostredia a znižovanie úrazovosti. Dôležité však je investovať do technológií, ktoré sú priateľské voči životnému prostrediu.

Zastavíte sa na cestách po Slovensku opäť niekedy na našej univerzite?

Rád, tak často ako len budem môcť.

Rosinov život s Matadorom

Decembrové zasadanie našej vedeckej rady malo, popri pracovnom obsahu, tentokrát aj sviatočnejší ráz. Vniesol ho prvý nositeľ čestného titulu doctor honoris causa našej univerzity – Ing. Štefan Rosina svojou publikáciou s názvom Mój život s Matadorom. Je príjemnou prechádzkou predovšetkým pracovným životom autora, do ktorého neodmysliteľne patrí i jeho silné rodinné zázemie, bez ktorého, ako sám hovorí, by sotva dosiahol manažerské a odborné úspechy. Sú nesporné a dodnes ich oceňuje podnikateľská komunita, hoci otec Matadoru už odovzdal žezlo svojim synom.

Š. Rosina je odchovaným na manažerských postupoch svetoznámeho Baťovho systému riadenia. Túto filozofiu pretransformoval, aj s použitím svojho riadiaceho talentu, na podmienky nášho stále najsilnejšieho gumárenského podniku. Dnes už vie, že časy sa zmenili a baťovské systémy by už celkom neobstáli. Píše o tom takto: „Batizmus, ktorý aj mňa učil vnímať veci rozumom aj dušou, zápasí so

svojou minulosťou, lebo už nie sú také podmienky, ale ani ľudia, ktorí by ďalej naplňali idey, ktoré vyrástli z rozumu a lásky tých, čo ich v minulosti uplatňovali.“

Ale azda nezanedbateľným je výsledok Rosinovej celoživotnej pracovnej púte, ktorý sa premietol do faktu, že ani po spoločenských zmenách firma neochabla a Púchov sa nestal

hladovou dolinou. Firma, ktorá vlni slávila storočnicu, si zachovala svoju vysokú úroveň aj vďaka húževnatému prízvukovaniu a vnášaniu potreby vzdelania a vzdelávania sa medzi zamestnancov.

Produkty Matadoru dnes poznajú spotrebiteľia na všetkých kontinentoch. Nesporne je to Rosinova zásluha, že si dokázal správne vybrať a dirigovať svoj orchester. Vždy zdôrazňoval potrebu mať sofistikované výrobky. A nielen to. Ako prvý človek vo firme hovoril, že od zamestnancov nevyžaduje len kvalitnú robotu, ale snaží sa im vytvoriť také podmienky, aby mali čas aj pre svoje záhradky.

On sám je spoločenský človek, ktorý si veľmi rád zaspieva, najmä ľudovky. A spieva tak dobre, že si s ním, na jednej matadoráckej slávnosti, zaspieval aj Peter Dvorský, či Martin Babjak. A spieva stále pekne. Rovnako ako stále nosí v sebe krédo, že sám si nič, uč sa žiť pospolu.

(wa)

Ste s niečím nespokojní? Trápi vás na univerzite problém, s ktorým si neviete poradiť? Naša rubrika Hyde Park ponúka priestor na kritické odkrývanie a hľadanie odpovede na odstránenie boľavých miest, ktoré kvária našich študentov, učiteľov i zamestnancov. V decembrovom čísle univerzitného časopisu sme v tejto rubrike sľúbili, že na problémy v Študentskom domove v Záblatí, na ktoré upozornili Ing. Jaroslav Ondrášek, správca tohto študentského domova a jeho obyvateľka - študentka Fakulty mechatroniky Júlia Vojteková, prinesieme odpovede. Zašli sme si pre ne za Ing. Denisou Mrenovou, poverenou vedením účelových zariadení a za riaditeľom Centra informačných technológií Ing. Emilom Golianom. Ich odpovede prinášame. Za redakciu kládla otázku Ružena Wagnerová.

Problémy na internáte v Záblatí ubudli

R. Wagnerová: Študenti, ubytovaní v Záblatí sa sťažujú na nedostatok chladničiek. Ich súčasná kapacita nie je dosť veľká a študenti majú starosti s uskladnením potravín. Kedy pribudnú chladničky, resp.

v čom je problém, že ich nie je viac?

D. Mrenová: Tento problém je už vyriešený. Chladničky sa dokúpili.

R. Wagnerová: Problémom na internáte v Záblatí tiež je nekvalitný televízny signál. Kedy možno očakávať jeho skvalitnenie a rozšírenie aj na ďalšie televízne stanice?

D. Mrenová: Objednávka na anténny systém je vybavená. Práce však môžu začať až keď sa zlepší počasie a oteplí sa. Dúfam, že to bude vo februári.

R. Wagnerová: Internet síce je zabudovaný v Záblatí, ale podľa názoru správca študentského domova Ing. Jaroslava

Ondráška i študentov, dlhodobo nie je kvalitný a často vypadáva. Študenti ho však potrebujú, pretože ho používajú ako bežnú súčasť štúdia. Co s tým? Kedy bude tento problém odstránený?

E. Golian: Internetové rozvody vnútri internátu boli vybudované svojpomocne z finančných zdrojov internátu. Nakoľko pre vybudovanie prípojky optickým káblom do hlavnej budovy Fakulty mechatroniky TnUAD neboli peniaze, riešili sme to dočasne lacným rádiovým mikrovlnným spojmom. Žiaľ, toto zariadenie má malý výkon na potreby všetkých PC na internáte a tak pri preťažení zostáva často zablokované.

V týchto dňoch sme kúpili výkonnejšie vonkajšie antény, ktoré by mali situáciu zlepšiť. V prípade opakovania problémov bude v priebehu letného semestra realizovaná

prípojka optickým alebo metalickým káblom.

Rád by som ešte dodal, že, okrem problému s internetovou prípojkou by bolo potrebné rozšíriť internetové rozvody do suterénu, kde by mohla byť zriadená malá internetová miestnosť alebo študovňa.

R. Wagnerová: Študenti doteraz používajú kopírku, ktorá je umiestnená v bufete v Záblatí. Bufet však je otvorený len do 15,00 hod. Dostanú študenti kopírku na internát, aby im bola k dispozícii celých 24 hodín?

D. Mrenová: Vzhľadom na nutnosť vykonať verejné obstarávanie v zmysle Zákona č. 25/2006 bude kopírka na Študentskom domove v Záblatí k dispozícii v priebehu dvoch-troch mesiacov.

R. Wagnerová: S čím vy, pani D. Mrenová, nie ste spokojná na internáte v Záblatí? Čo by ste rada adresovali študentom?

D. Mrenová: Nie som spokojná so správaním sa študentov, hlavne v nočných hodinách. Niektorí sú príliš hluční. Všetci si musia uvedomiť, že na internáte nie sú sami.

Českého Paganiniho bavila fyzika

Bol som taký pohodový študent. Nikdy som z vlastnej iniciatívy nebol za školou. A keď už, tak sme išli celá trieda, ak profesor neprišiel. V tomto smere som bol poctivý. Na základnej škole som bol vždy vyznamenaný. Na strednej škole sa už objavila aj nejaká tá trojka, ale bol som celkom v pohode. Takto začal svoje rozprávanie pre náš univerzitný časopis, o nie tak dávnych rokoch v školských laviciach, vynikajúci český huslista Pavel Šporcl. Huslový virtuóz, ktorý vkročil na domácu i svetovú klasickú hudobnú scénu so šatkou cez čelo. Nekonvenčným oblečením a skvelým huslovým majstrovstvom. Hrá ťažké skladby slávneho Taliana Paganiniho, ktorý je považovaný za najlepšieho huslistu všetkých čias. Šporcla súčasní hudobní kritici a odborníci označujú za českého Paganiniho. Pavel je svojský, pritom priateľský a vždy ostáva sám sebou. Aj bez typickej šatky, so zmeneným imidžom.

Podme ešte do školy. Aké to bolo s blbovaním na akadémii múzických umení?

Tam som chodil za školu stále. Mal som to povolené od profesorov. Vedeli, že mám koncerty a bol som natoľko poctivý, že som im vždy oznámil, že neprídem, pretože mám koncert. Mal som takú tichú dohodu s profesorami.

Aké predmety ste mali v škole najradšej a čo najneradšej?

Mne to bolo celkom jedno. Ako muzikant som veľmi neinklinoval k matematike. Na druhej strane však moja mamička učila matematiku. Uľahčovala mi to tým, že sa so mnou doma učila, takže to nebolo také ťažké. Celkom ma bavila fyzika. Ale najviac zo všetkého ma bavil jeden hudobný teoretický predmet, keď som študoval na slávnej Juliard School v New Yorku. Bolo to prvý aj posledný raz, čo ma predmet natoľko zaujal, že som sa na tie hodiny vyslovene tešil.

Aj na Slovensku máme matematikov, ktorí majú blízko k hudbe. Toto spojenie nie je celkom neobvyklé.

Muzika má s matematikou veľa spoločného, hoci väčšinou muzikanti nemajú veľmi radi matematiku. Dokonca na konzervatóriu sa ani neučí. Veľa študentov chodí na konzervatórium aj preto, že tam nie je matematika. To teda nebol celkom môj prípad, lebo až také starosti mi nerobila, aj keď, priznávam, veľmi ma nebavila. Náš skvelý klavírista, Igor Ardašev, je známy tým, že namiesto cvičenia na klavíri, si píše doma akési matematické úlohy, odmocniny, mocniny a ktovie čo ešte. On matematiku priam miluje.

Zvyšuje vám čas aj na stretnutia s vysokoškolskými? Ako ich vidíte?

Vysokú školu som ukončil pred piatimi rokmi, takže to nie je tak ďaleko. Myslím si, že študenti sú stále a všade rovnakí. Mám k nim stále blízko. Často som robil výchovné koncerty, síce nie pre vysoké školy, ale pre stredné. Vždy ma brali medzi seba ako vrstovníka, kamaráta. A to je fajn.

Na koncerte v Slovenskej filharmónii pri príležitosti odovzdania cien Grand Prix Ľudovej banky najlepším absolventom

slovenských univerzít, sme vás už nevideli s vašou typickou šatkou cez čelo. Odložili ste ju definitívne?

Šatku som definitívne odložil na začiatku septembra minulého roku.

Čo bolo dôvodom?

Začala sa nová sezóna, natočil som nové CD a hlavne už to bolo sedem rokov, čo som šatku nosil. Po dlhšej, vlastne celoročnej úvahe, som sa rozhodol, že nastal čas odložiť ju. Predsa ju nemôžem mať do päťdesiatky.

Tá je ešte pre vás veľmi vzdialená. V súčasnosti vám radi želáme ďalšie krásne chvíle pri rozdávaní radosti ľuďom, ktorí majú radi vaše husličky. A my vieme, že ich s obdivom počúvajú všade na svete, kam s nimi zavítate. Lebo taký Pavel Šporcl sa, podľa hudobných odborníkov, rodí raz za sto rokov.

Pripravila Ružena Wagnerová
Foto autorka

Európa potrebuje do roku 2010 asi sedemstotisíc nových výskumníkov Do laboratórií musí smerovať viac peňazí

Slovenská rektorská konferencia (SRK) spoločne s Ministerstvom školstva SR a SAIA, ako mobilitným centrom pre vedecko-výskumných pracovníkov, pripravili vlni 10. novembra odborný seminár, ktorý sa venoval Európskej charte výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov a ich aplikácií v SR. O oboch dokumentoch informuje Mgr. Mária Čikešová, generálna sekretárka SRK.

Európska komisia 11. marca 2005 prijala odporúčanie, týkajúce sa Európskej charty výskumných pracovníkov a Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov. Ide o kľúčové prvky v súčasnej európskej politike na zvýšenie atraktívnosti výskumu v členských štátoch EÚ. Charta a Kódex majú poskytnúť výskumníkom rovnaké práva a povinnosti, kdekoľvek v Európe pracujú. Prijaté dokumenty, resp. ich aplikácia, má pomôcť založeniu skutočného európskeho pracovného trhu pre výskumníkov a má zatriaktivniť kariéru výskumníka v očiach mladej generácie.

Európska komisia a jej členské štáty v rámci Lisabonskej stratégie usilujú o to, aby sa do roku 2010 výrazne zvýšila konkurencieschopnosť a dynamickosť znalostnej ekonomiky v Európe. Splnenie tohto cieľa je podmienené zvýšením investícií členských krajín do výskumu až do výšky 3% HDP. V tejto súvislosti sa začala venovať zvýšená pozornosť aj výskumníkom. Ako uviedla Európska komisia v jednom zo svojich oznámení, do roku 2010 potrebuje Európa 700 tisíc nových výskumníkov a zároveň ďalších, ktorí nahradia starnúcu pracovnú silu vo výskume. Priemerne pracuje v Európe

5,7 výskumníkov na 1 000 pracovníkov (2001), v USA je to 8,1 a v Japonsku 9,1. Zvýšený záujem o výskumníkov má reálne opodstatnenie. V opačnom prípade bude mať Európa v blízkej budúcnosti problémy so svojou inovačnou silou, vedomosťami a produktivitou.

Charta a Kódex sú príspevkom Európskej komisie vo forme odporúčania k cieľu - zvýšiť atraktívnosť kariéry výskumníka a zvýšiť počet žien vo výskume. Sú určené členským štátom, zamestnávateľom, financujúcim organizáciám a výskumníkom samotným. Týkajú sa všetkých oblastí výskumu vo verejnom a súkromnom sektore bez ohľadu na povahu zmluvného pracovného vzťahu, právneho postavenia alebo typu organizácie. Hovoria o úlohách, povinnostiach ako aj právach výskumníkov a ich zamestnávateľov alebo organizácií, financujúcich výskum. Chcú zabezpečiť, aby vzťah medzi uvedenými prispel k úspešnej tvorbe, prenosu a zdieľaniu vedomostí a rozvoju kariéry. Charta a Kódex majú zlepšiť nábor, chcú sprehľadniť procesy výberu a navrhujú rôzne kvalitatívne a kvantitatívne kritériá posudzovania výskumníkov so zameraním sa na vynikajúce výsledky v rámci rozmanitej kariéernej cesty. Rozhodujúci

je nielen počet publikácií výskumníka, ale aj učenie, dohľad, tímová práca, prenos vedomostí, riadenie výskumu a inovácie, zapojenie sa do mobility, medzinárodnej spolupráce a činnosti spojených s informovanosťou verejnosti o výskume.

Aplikácia do praxe je zodpovednosťou zamestnávateľov, financujúcich organizácií a výskumníkov. Na uvedenom podujatí vystúpili zástupcovia Európskej komisie, vysokých škôl, SAV a súkromných priemyselných výskumných a vývojových organizácií, ktorí privítali a podporili odporúčanie EK.

Členovia SRK potvrdili záväzok aplikácie všeobecných princípov zásad a podmienok uvedených v Charte a Kódexe. Pisomne deklarovali, že sa budú usilovať o ich aplikáciu vo vnútorných predpisoch svojich inštitúcií. Zároveň potvrdili, že budú informovať výskumných pracovníkov na svojich inštitúciách o odporúčaní a budú žiadať výskumných pracovníkov, aby aktívne prispeli k presadeniu týchto princípov.

Znenie Charty a Kódexu a vyhlásenia rektora vysokých škôl nájdete na www.srk.sk.

José M. Barroso: Je čas zaradiť vyššiu rýchlosť

Európska komisia (EK) zverejnila svoju výročnú správu o pokroku v rámci lisabonskej stratégie, partnerstva EÚ a členských štátov pre rast a tvorbu viac a lepších pracovných miest. Cieľom výročnej správy o pokroku je zvýšiť obrátky a tempo plnenia úloh. V správe boli za oblasti na vykonanie prednostných opatrení označené: investície do vzdelávania, výskumu a inovácie, deregulácia malých a stredných podnikov, politiky zamestnanosti, ktorých cieľom je zapojiť ľudí do pracovného procesu, zabezpečenie bezpečného a udržateľného systému dodávok energie.

Správa, ktorú EK pripravila ponúka jasne formulované návrhy, pre ktoré sa môžu európski lídri rozhodnúť na svojom marcovom stretnutí v Bruseli a ktoré tak budú môcť byť realizované v priebehu rokov 2006 až 2007.

Predseda EK José Manuel Barroso uviedol: „Hlavný obsah môjho posolstva je jasný – je čas zaradiť vyššiu rýchlosť. Naše ciele sú jasné: Usilujeme sa o špičkové vysoké školy, skvelo odborne pripravenú a vysoko kvalifikovanú pracovnú silu, silné systémy sociálneho zabezpečenia a dôchodkové systémy, o čo najkonkurencieschopnejšie odvetvia priemyslu a o čo najčistejšie životné prostredie.“

Prioritné oblasti, v rámci ktorých zaznie na marcovom summite EÚ smerom k európskym lídrom výzva na prijatie dodatočných opatrení (na úrovni EÚ a aj vnútroštátnej úrovni) sú:

1. Investície do vzdelávania a výskumu
- Investície do vyššieho vzdelávania by sa do roku 2010 mali zvýšiť zo súčasných 1,28 % na 2 % hrubého domáceho produktu. Súčasťou tohto procesu by malo byť odstraňovanie

prekážok doplnkového financovaniu zo súkromných zdrojov.

- Každý členský štát by si už v priebehu marca tohto roku mal stanoviť jasnú celkovú výšku investícií do výskumu a vývoja v roku 2010.
- Na výskum a vývoj by sa mala vynakladať čoraz väčšia časť (25 %) štátnej pomoci a štrukturálneho financovania.
- Do konca roku 2007 by mal byť založený Európsky technologický inštitút.
- Na školách by sa, s cieľom posilniť trhovo uplatniteľné vedomosti európskych občanov, mal klásť väčší dôraz na vyučbu matematiky a cudzích jazykov.

Úplné znenie správy je k dispozícii na: <http://europa.eu.int/growthandjobs/index.en.htm>

Certifikát ECDL je aktuálny

V rámci implementácie projektu Zvýšenie celkovej úrovne informatizácie pedagogického procesu na TnUAD, financovaného z Európskeho sociálneho fondu, sa uskutočnia v priebehu roku 2006 školiace a konzultačné aktivity pre zamestnancov univerzity. Ako nás informoval Tomáš Hanulík z FSEV, aktivity budú zamerané na získanie nových zručností a vedomostí pri práci s PC a informačno-komunikačnými tech-

nológiami. Možná bude certifikácia zamestnancov prostredníctvom ECDL (European computer driving license). Aktivity by sa mali rozbehnúť na všetkých pracoviskách v marci. Konkrétne podobu vzdelávacích aktivít, ako aj distribúciu študijných materiálov budú zabezpečovať a koordinovať zástupcovia z fakúlt a ústavov. Od marca 2006 budú všetky informácie a materiály k dostupné aj na www.ikt.tnuni.sk

UNlcert je dobrá vec

Názov, uvedený v titulku, vyslovili študenti, ktorí sa 6. – 9. februára 2006 zúčastnili, ako prví na našej univerzite, skúšok na získanie medzinárodného jazykového certifikátu UNlcert. Je to certifikát o jazykovej znalosti, ktorý je uznávaný na univerzitách v krajinách EÚ. Začínajú ho rešpektovať aj zamestnávateľia, takže je aj pomôckou pri hľadaní zamestnania, ale predovšetkým pri študijných pobytoch na európskych vzdelávacích inštitúciách. TnUAD patrí medzi päť univerzít v SR, ktorá má právo tieto európske jazykové certifikáty udeľovať. Certifikát získalo prvých 30 študentov FSEV a FM. V anglickom jazyku ich bolo 19 a v nemeckom 11.

Začíname diskutovať na osobitne závažnú tému akou je univerzitná kultúra

Čím menej vedomostí, tým viac arogancie

Globalizačné tendencie nepochybne zasahujú aj našu univerzitu. V dokumente, obsahujúcom Dlhodobé zámery rozvoja TnUAD na roky 2006 až 2013, ktorý nám vo vlaššom decembrovom čísle TnU TRENDY predstavil prorektor doc. Ing. Ignác Prno, CSc., upozorňuje aj na aktuálny fenomén – univerzitnú kultúru, alebo kultúru na univerzite, ktorá môže výdatnou mierou prispieť ku zmenám, pred ktorými stoja všetky univerzity u nás. Teda aj naša. A práve kultúra na akademickej pôde môže odstrániť brzdy pri prijímaní zmien, ktoré sa zvyčajne neprijímajú s otvorenou náručou. Aj preto otvárame diskusiu na túto živú tému. Prvá sa prihlásila o slovo Ing. Elza Kočíková z Fakulty mechatroniky. Tešíme sa na ďalšie názory študentov i zamestnancov na e-mail: wagnerová@tnuni.sk

Často dnes počujeme – svet nezmení. Áno, ale seba môžeme. Záleží na nás, ako sa budeme vyvíjať, meniť, postupovať v živote. Len sa zastavme a prehodnoťme. Nikto nie je dokonalejší, ani v správaní, ale je dôležité neskĺznuť do nevšímavosti, do arogancie a pod. Často to vidíme a vnímame okolo seba a potom si uvedomíme, že sa vlastne začíname prispôbovať aj tomu nesprávne. Na aroganciu je ťažké zareagovať pokojne, ale pokúsme sa predsa len zvládnuť okolie.

Na mnohých univerzitách v zahraničí majú predmet zaoberajúci sa komunikáciou – protokol, etiketa, rétorika, verbálna komunikácia, neverbálna, mailova, osobná, pracovná a pod. Predmet, ktorý má za úlohu pripomenúť, prehodnotiť, poučiť v spoločenskom správaní. Ani u nás by nebol na škodu, aj preto, že správne začíname hovoriť o dôležitom fenoméne – o univerzitnej kultúre.

Na prednáške, alebo v diskusiách so študentami často počuť vetu: Načo nám to bude. Terčom kritiky sa stávajú rôzne predmety. Myslím si, že ak študent má čo najviac vedomostí, má čo spájať, analyzovať – proste vytvára si základ vedomostí do života. Preto ma prekvapuje tento druh otázky. Vedomosti ani nevieme, kde a kedy sa naše vedomosti spoja, ale spoja sa len vtedy, ak sú. Aj Albert Einstein už upozornil, že náhoda pomôže len tomu, kto je na ňu dobre teoreticky pripravený.

Nebojme sa diskutovať

Posuňme tému ďalej. Ak sa nám nepáči obsah, je potrebné mať odvahu o tom diskutovať. A opäť sme pri komunikácii. Diskutovať kultúrne tak, aby to malo efekt, je naozaj ťažké, ale učme sa to. Vysokoškolsky vzdelaný človek nemôže mať manuálne zručnosti bez teoretických základov a naopak. Bolo by to málo pre jeho ďalšie poslanie. Má predsa vedieť

aj rozhodovať aj riadiť. Na to je potrebné mať aj vedomosti teoretické, ale i praktické. Často sa stretám s kritikou, ktorá je natoľko laická, že sa na ňu ťažko odpovedá.

Vrátim sa k etikete, t. j. spoločenskému správaniu, kultúre, aj kultúre na univerzite.

Viem, že dobré správanie si možno ani nevšimneme, považujeme ho za samozrejmosť, ale to nepekné v nás ostáva. Skúsme začať od názvu – akademická pôda. Je to predsa česká mŕtva na nej pôsobiť, užívať ju. Ale pri vchádzaní na ňu je často „zopár“ fajčiarov a otvoríť dvere žene – to sa už dnes nenosí. Možno by sa v niekom tento slušne vychovaný reflex aj objavil, ale čo keď sa mi kolegovia vysmejú? Tak sme teda vošli na akademickú pôdu. Prejdem ďalej – pristavme sa pri mailovej komunikácii. Máme tu priestor pre anonymitu (podobná je ešte na cestách). Nemusím sa predstavíť, alebo som zabudol?

Denne odpovedám minimálne na 20 a viac mailov. Stretávam sa s tromi druhmi pisateľov z radov študentov. Tí z prvej skupiny sa slušne predstavia, požiadajú o pomoc, prípadne o informáciu a odpovedáme si navzájom. Je ich našťastie dosť a myslím, že patria na univerzitu.

Druhú skupinu tvoria študenti, ktorí sa zabudnú predstaviť, napíšu len niečo ako – „mne to nejde...“. Len sa pousmejem a poviem si, asi zabudol na základnú výchovu? Predstaviť sa, pozdraviť, poprosiť. Ale na záver si vlastne porozumieme, čo kto potrebuje vyriešiť.

Žiaľ, je tu aj tretia skupina, často zámerne nepodpísaná a jej hlavným cieľom je zaútočiť. Je v tom niekedy toľko arogancie, úbohosti, že mi zostane smutno a ťažko. Možno majú pocit krivdy, ale zlost si vybijú na nesprávnom mieste a nesprávnym spôsobom. Ak chcem niečo riešiť, musím sa naučiť riešiť to slušne.

Pri takýchto mailoch, alebo všeobecne pri

takomto správaní človek často nakoniec vyrieši problém, ale zostane naozaj „ťažký“ pocit.

Pokusme sa o toleranciu

Ak sa teda stretne s aroganciou na škole, tak to má často spojenie: čím menej vedomostí, tým arogantnejšie správanie. Viem, že aj študenti citlivo reagujú na naše správanie, napriek tomu, že často nevidia pozadie vecí. Pokúsme sa o vzájomnú toleranciu. Našou úlohou nie je rozdávanie hodnotení, ale poskytovanie vedomostí a následné požadovanie vedomostí od študentov. Verte mi, že mám niekedy pocit, že si veľa dovoľujem, ak požadujem od študenta vedomosti.

Pri používaní informačných technológií ma prekvapí, aké všeobecne slabé vedomosti vládnu v danej oblasti. Ako chcú potom obstáť v praxi? Alebo si azda niekto v súčasnosti myslí, že nebude používať a potrebovať počítače a všetko, čo s nimi súvisí? Sme predsa v dobe, kde cudzí jazyk a informatizácia sú samozrejmosťou na každom poste.

Na záver teda len toľko, že ďakujem študentom, ktorí svedomito pracujú a navyiac sa vedia správať – dávajú nám zmysel našej práce. Vzdelanie je málo, ak nevieme komunikovať s okolím a ak sa nám nechce poctivo pracovať.

No a tým „druhým“ študentom, ktorí s najväčšou pravdepodobnosťou pohrdnú takýmito príspevkami, odkážem len toľko, že aj keď ich správanie okolie vyčerpáva, ubližujú predovšetkým sami sebe. Ale držím im palce a želim im, aby to pochopili. Možno im aj želim, aby pocítili, keď sa niekto bude k nim správať tak, ako sa správajú oni. A keďže sa už odbúrali na väčšine škôl prijímacie pohovory, možno by nebolo zlé preveriť u budúcich študentov všeobecne aspoň intelligenčné predpoklady a emočné správanie. Bol by to zaujímavý prieskum. Čo vy na to?

Na margo univerzitnej kultúry

Máme radosť, že náš univerzitný časopis má svojich čitateľov aj mimo univerzity. V decembrovom čísle upútal článok prorektora Ignáca Prno s názvom *Objavme a odhalme svoju budúcnosť i riaditeľa odboru vysokých škôl Ministerstva školstva SR Petra Plavčana. Označil ho za veľmi pekne, vecne a fundovane napísaný. Je potešujúce, že naň reagovala aj študentka FSEV Lucia Murová. Časť jej listu, adresovaného I. Prnovi, uverejňujeme.*

Prečítala som si váš článok v univerzitnom časopise a chcela by som vám zaň poďakovať. Dúfam, že si ho prečítalo čo najviac zamestnancov univerzity, ale aj študentov. Veľmi ma chytil za srdce, pretože čo sa týka „univerzitnej kultúry“. Sme v nej, naozaj, oproti iným univerzitám (hlavne európskym a svetovým) veľmi pozadu. Problém je však vo dvoch veciach – zamestnanec málokedy začne v prvom rade sám od seba a mení svoj prístup. Po druhých, študenti ešte stále nemajú vplyv na peda-

gogický proces a celkový prístup niektorých zamestnancov k nim. Najhoršie na tom je, že nikto na tieto problémy nepoukáže a študentov sa málokedy vyučujúci pýtajú na názory študenta?

Škoda, že z našej univerzity sa zúčastňuje zahraničných študijných pobytov nízke percento študentov. Ale s mojím optimistickým pohľadom sa to zmení. Výmenných pobytov bude stále viac a študenti objavia aj iné možné

prístupy k vzdelávaniu, ako ste spomenuli aj vo vašom článku, napr. viac projektov, prezentácií, tímovej práce a nie biflovanie poučiek, ktorým nerozumejú.

Za celé štúdium mi bolo užitočných asi 10 predmetov, pričom si zapamätám a budem ceníť prednášky z troch predmetov (jedným z nich je práve Bankovníctvo vo vašom podaní). Preto by som vám chcela poďakovať za váš prínos univerzite, aj vďaka článkom na vysokej úrovni, ktoré donútia čitateľa zamyslieť sa.

Socrates Erasmus je príležitosť, ktorú by nemal premeškať žiadny študent

Francúzske bagety chutili výborne

Čoraz viac našich študentov má príležitosť získavať nové vedomosti na zahraničných univerzitách. Aj v tomto čísle univerzitného časopisu vám prinášame skúsenosti, ako aj veselé i vážnejšie zážitky štyroch študentov Fakulty sociálno-ekonomických vzťahov, ktoré nám napísal jeden z nich Roman Rabina. Popritom sa Roman spolu s Vlastom Slávikom prejavili ako vášniví fotografi. Ich pôvabné fotografie dotvárajú Romanove rozprávanie a v hojnejšom počte zdobia univerzitné a fakultné priestory, kde sa nimi môžete stretnúť.

Tak ako sa čím ďalej stávajú obľúbené letné stáže študentov v zahraničí, pri ktorých majú možnosť poznávať krajinu, mentalitu ľudí, zdokonaľiť sa v cudzom jazyku a v neposlednom rade si i privyrobiť, stáva sa čoraz viac obľúbeným známy program Socrates Erasmus.

Vlasto a Roman s japonským kolegom Mesešim skúmajú zemskú príťažlivosť.

Je určený pre študentov univerzít a vysokých škôl EÚ. Charakterom sa však odlišuje od letných Work and Travel pobytov. Je zameraný na štúdium zvolených predmetov v cudzom jazyku, zvyčajne anglickom a kurz jazyka domácej krajiny so študentmi z celej Európy.

Na programe Socrates Erasmus sme sa v letnom semestri 2004/2005 na Savojskej univerzite vo Francúzsku zúčastnili štyria študenti piateho ročníka Fakulty sociálno-ekonomických vzťahov. Barbora Lendvayová, Lucia Murová, Roman Rabina a Vlastimil Slávik pod vedením koordinátorky programu Ing. Nadeždy Štefkovej. Keďže to bola pre nás neoceniteľná príležitosť, ktorú sme využili naplno, radi by sme sa s našimi skúsenosťami a zážitkami podelili aj s ostatnými študentmi našej univerzity a tým, ktorí majú záujem sa na programe zúčastniť, dali zopár užitočných rád.

Prekvapenia

Po úspešnom absolvovaní výberového konania a skúšok sme sa mohli bez starostí venovať prípravám na odchod do Francúzska. Organizačné problémy sa vyskytli, žiaľ, aj v našom prípade. Za zmienku stojí fakt, že termín nášho odchodu sa z plánovaného mája 2005 presunul na polovicu februára 2005, čo pre nás znamenalo čím skôr ukončiť zostávajúce skúšky a vycestovať. Ako to už v živote býva, dievčatá boli so školskými povinnosťami hotové ako prvé a preto mohli ísť už o dva týždne skôr

ako my, chalani, ktorí potrebujeme skoro na všetko viac času. Neskôr sa však ukázalo že, na Lucku s Barborkou čakalo vo Francúzsku ďalšie nemilé prekvapenie. Ubytovanie, ktoré mali mať vybavené nemali a preto sa dočasne zložili na provizórnom mieste. Neskôr si našli privát, kde spolu bývali. Cenu ubytovania mali síce nižšiu ako my, na študentských internátoch, ale boli pripravené o študentský život, ktorý, ako to už na internátoch chodí, začína, keď sa všetci vracajú poobede späť zo školy. Naše ubytovanie bolo vybavené tak, ako stálo v poslednom emaily od sympatickej francúzskej koordinátorky Natalie. S podobnými prekvapeniami treba však počítať, nemusíte prepadať panike, stačí zachovať chladnú hlavu a byť flexibilný. Úroveň tohto ubytovania sa dá porovnať s nadštandardnou u nás, výrazný rozdiel je však i v cene.

Náš študijný pobyt bol zameraný na medzinárodný marketing, ktorý nám prednášali lektori z Talianska, Holandska, Belgicka a Francúzska. Každý z nich viedol prednášky v angličtine a v týždňovom bloku. Po odprednášaní, sa buď písal test z danej tematiky, alebo bolo treba vypracovať a odprezentovať projekt, ktorý sa zväčša robil v zmiešaných skupinách so študentmi iných univerzít. Záverečný projekt, sme pripravovali pod dohľadom lektora z hosťujúcej Savojskej univerzity. Bola to štúdia na založenie siete francúzskych pekárni na Slovensku (keďže sa jednalo o „International marketing“ a francúzske pekárenské výrobky sme si všetci tak veľmi obľúbili).

Súčasťou nášho študijného pobytu bol aj kurz francúzskeho jazyka, ktorý sme absolvovali v miestnej jazykovej škole Cilfa. Na začiatku

sme boli rozdelení do tried šiestich úrovní, podľa toho, ako sme uspeli vo vstupnom teste. Väčšina z nás sme boli, čo sa francúzštiny týka, úplní začiatocníci a preto sme boli v prvej skupine. Náš lektor Frederik bol Francúz, ale jeho neverbálne vysvetľovanie by chápali i hluchonemí. Vznikali rôzne humorné situácie, ale po piatich týždňoch tohto intenzívneho kurzu (4 hodiny denne) sme sa dostali na takú komunikačnú úroveň, že niektorým z nás nebol problém ani nadviazať bližšie kontakty s domácim obyvateľstvom.

Gulovačka s Afričanmi

Náš pobyt vo Francúzsku nebol len o štúdiu. V období, v ktorom sme tam boli, sme zažili aj riadnu zimu so všetkým, čo k tomu patrí (gulovačka, lyžovačka, stavanie snehuliakov,...), prenádhernú jar a na sklonku nášho pobytu sme sa dokonca i kúpali v jazere. Zimné radovánky sme prežívali i s africkými študentmi z Burkina Faso. Bolo veľmi milé a zároveň veselé byť v prítomnosti ľudí, ktorí videli sneh na vlastné oči po prvýkrát v živote ako dospelí. A to nehovorím o tom, aké obrovské úsilie sme museli vynaložiť, aby sme ich naučili postaviť snehuliaka. Zaplatili však za to krutou daňou - omrznutými rukami, no na druhej strane už dnes môžu povedať svojim krajanom, že oni už snehuliaka postavili.

Ja s Vlastom sme si výborne rozumeli aj s marockými študentmi. Bolo veľmi fascinujúce doslova privoniať k ich kultúre, zvykom a vychutnávať ich špeciality, ako napríklad silný marocký čierny čaj zmiešaný s mäťou.

pokračovanie na str. 9

Fotografie našich študentov z pobytu v Annce zaujali aj Gillesa Roulta, ataše Francúzskeho veľvyslanectva v SR.

Ako asi väčšina študentov i my sme nezaostávali v poznávaní a cestovaní po krajine, ktorá sa nám doslova predostierala. Francúzi sú národ veľmi otvorený a preto cestovanie stopom nebol žiadny problém. Chce to len trochu odvahy a dobrodružného ducha. Týmto spôsobom sa nám otvorili možnosti poznávať nielen krajinu, ale i ľudí, ich mentalitu, názory a v neposlednom rade zdokonaľovať si hovorovú francúzštinu. Frázy z predstavovania sa a opisovania našej misie vo Francúzsku sme už vedeli naspamäť.

Takto sme navštívili Lyon, Marseille, Montpellier, Aix-Leban, Grenoble, Ženevu a mnohé iné nádherné miesta. Pravdaže sme „dobili“ aj Paríž. Tam sme sa ale vybrali s naším francúzskym spolubývajúcim Regisom a americkým spolužiakom z jazykovky Luisom. Víkend v Paríži bol zážitkom na celý život. Hlavne nočná štvorhodinová prehliadka mesta autom s rodeným Parížanom, bývalým Regisovým spolužiakom, ktorý nám ochotne a trpezlivo porozprával o každej pamiatke okolo ktorej sme prešli.

Čo ešte viac dodať. Snáď len poďakovanie všetkým zainteresovaným, ktorí tak trpezlivo a svedomite pripravujú a vysielajú študentov na zahraničné študijné pobyty a ďalej rozvíjajú i nadväzujú kontakty s inými univerzitami. Študentom prajeme hlavne odvahy a odhodlanie ísť, poznávať a vychutnávať krásy študentského života. A ak by ste sa rozhodli pre program Socrates Erasmus na Savojskej univerzite, radi vám odovzdáme bližšie informácie a kontakty, ktoré sme počas pobytu získali my.

Radíme ako si čo najlepšie pripraviť prezentáciu, aby upútala auditórium

Do auly patrí aj humor aj úsmev

S tvorbou referátov, seminárnych prác, či študentskej vedeckej odbornej činnosti sme sa stretávali už počas strednej školy. Na vyučovacej hodine študent prečítal to, čo mal na papieri, a pritom mu nezáležalo na tom, že ostatní spolužiaci nerozumejú danej problematike. Odrečovali sa nezáživé – vzhľadom na vekovú úroveň – fádne spojenia mnoho ráz izolovaných viet. Chceli by sme preto našim študentom poradiť ako, akým spôsobom majú písať vlastné prejavy (samozrejme, s oporou sekundárnych literárnych prameňov), určené pre ústne prezentácie.

Najskôr si musíme uvedomiť, že píšeme pre svojich spolužiakov a nie pre seba, že píšeme pre uši a nie pre oči. Z tohto dôvodu treba poslucháčov zaujať už v úvode. Iste všetci ocenia netradičný začiatok, teda „nechrliť“ hneď poučky, definície a razantne nastoliť výklad odborných názvov, lež nadviazať kontakt s prítomnými, čo – to prezradiť o výbere témy a použitej literatúry, metóde spracovania a pod.

Zo skúseností vieme, že tri strany „čítania“ na prednáške zaberú približne trinásť minút. Prirodzene, podľa náročnosti prejavu. Preto je nutné dobre si premyslieť tempo – rýchlosť reči pri ňom. Predmetom našej prezentácie je „vec“, ktorú chceme publiku sprostredkovať. Prostredníctvom rečnickeho prejavu na našej univerzite prinášame dve hlavné funkcie, a to informačnú (oznamovaciu) a náučnú (odbornú). Z praktického hľadiska prináleží významné miesto výberu jazykových prostriedkov. Tie jestvujú vo forme slovnej zásoby jazyka a sú nám k dispozícii pri tvorbe prezentácie. Keďže ide o vystúpenie pred publikom, nie sú vhodné a primerané nespisovné slová, napríklad slang, nárečové slová, nesprávne gramatické tvary, atď. Pôvodca musí zohľadňovať viacero faktorov, vplyvajúcich na celkovú prezentáciu a jej následný prednes ostatným. V prvom rade je to intelektuálna vyspelosť autora. Čím má tvorca väčšiu slovnú zásobu, tým je jeho prejav usporiadanejší. Ak je menej intelektovo zdatný, vyjadruje sa formou opisu a mimiky, nie bohato rozvitou lexikou. Momentálny psychický a fyzický stav i citové založenie, jeho temperament, sa tiež odráža vo verbálnom prednese. Významnú úlohu zohráva pochopenie danej témy, t. j. každý z nás inak pozoruje prostredie okolo seba a vzťahy v ňom, inak vníma skutočnosti. Ide o subjektívne činitele, majúce účinok na prejav spontánne, neuvedomene.

Spomínané vlastnosti autora nachádzajú protipól v nasledujúcich objektívnych činiteľoch tiež podmieňujúcich úspešnosť jazykovej prezentácie:

- osobnosť adresáta prejavu, jeho náročnosť treba prispôbiť veku poslucháčov,
- prostredie, ktoré pôsobí na štýl preja-

vu nepriamo, v našich podmienkach ide o školské prostredie (klíma na vyučovaní), pričom jazykové výrazové prostriedky sa volia adekvátne k nemu (nespisovná lexika tu nemá svoje opodstatnenie),

- ostatný faktor súvisí s využitím jazykového materiálu, to znamená, aj keď je tvorcov text v písomnej podobe, bude ho prezentovať ústnym podaním (môže si dovoliť „odbočiť“ aj napriek vopred pripraveným odsekem, či kapitolám).

Dodajme, že všetky uvedené činitele sa podieľajú pri vzniku prejavu komplexne, no nie rovnomerne (porov. Mistrík, J.: Štylistika. Bratislava, SPN 1997).

Čo dodržiavať pri odbornej prezentácii?

1. Zachovať logickú stavbu viet.
2. Používať tie isté termíny (synonymia nie je žiaduca).
3. Vyvarovať sa expresívnych výrazov.
4. Typické sú podradovacie súvetia.
5. Dbať na presnosť vyjadrovania (žiadna náznakovosť, signálovosť).
6. Neporušiť neosobné vyjadrovanie.
7. Dodržiavať autorský plurál, tzv. plurál skromnosti, t. j. náležite sa vyjadrovať v 1. osobe množného čísla, aby sa zachovala objektivnosť.
8. Nezabudnúť na trichotomické členenie jazykového prejavu – úvod, jadro, záver.

Azda najťažšie je zvládnuť začiatok prejavu. Prvý kontakt môžeme nadviazať humorou poznámkou, srdečným slovom, či lichôtkou. Známa je aj technika in medias res, teda krátkou správou alebo posmelením „vpochodovať“ do deja. Téma sa dá uviesť aj osobným zážitkom alebo výstižným príbehom. To sú spôsoby, ako sa zbaviť trémy. Majme, prosím, na zreteli, že tá je len strachom z neúspechu. Práve preto sa snažme o „nadľahčenie“ celej situácie, napríklad pripomenutím si oveľa vážnejších a stresujúcejších životných udalostí. Zrakový kontakt je tiež nesmierne dôležitý. Medzi nami žijú ľudia, ktorí majú pri verbálnej komunikácii problém pozerat sa druhému do očí. No vždy sa

nájdu v obecnstve kladne naladení poslucháči, ktorí na pôvodcu prejavu pôsobia protitreťmovo a zároveň podnecujúco. Pre prednášajúceho je to neoceniteľná a osožná pomoc. Ostré pohľady s cieľom uškodiť, si netreba všímať.

Počas vystúpenia by sme si mali zachovať profesionálnu úroveň i po formálnej stránke. Prirodzene, hodnotiť vlastnú osobnosť je veľmi ťažké. Málokto z nás dokáže prijať a zniesť osobnú kritiku. Napriek tomu usilujeme sa byť voči sebe nezaujatí, objektivní a svoje vôľové a etické vlastnosti preneseť aj do verejného života. Hovorená podoba písomného prejavu umožňuje využívať gestá a mimiku i dostatok spätnej väzby zo strany publika, ktorú zabezpečuje prítomnosť adresáta. Totiž nie každý vie decentne predstúpiť pred svojich poslucháčov a vkusne vystupovať. Iba nevtieravá a prirodzená autorita je skutočnou osobnosťou.

Teraz poukážeme na chyby a zlovyky pri verejnej prezentácii ústneho prejavu. Nedostatky sa vyskytujú predovšetkým v mimike, gestikulácii a pohybe tela a jeho časti, tzv. kinezike. Vymenujeme tie najčastejšie: hryzenie a špúlenie pier, niekoľkonásobné dvíhanie ukazováka ako varovný signál, jemné búchanie prstov o stôl, otáčanie prsteňa, náramku, „hranie sa“ s retiazkou, bezpodstatné poškrabkavanie hlavy, ruky vo vreckách alebo vbok, vytvorenie striešky z dlaní, nestátie na jednom mieste (akceptujeme občasnú a miernu zmenu miesta), zbytočné pohupovanie sa pri státi, bezdôvodné kašľanie.

Na základe tohto sa pokúsme koncentrovať na svoju osobnosť, ktorou možno spomenuté chyby odstrániť. Prioritou sa tak stane pútavý a presvedčivý prejav, dômyselne rozpracovaný a príťažlivý pre obecnstvo. Pričinné sa o milý úsmev, priateľskosť, vyhovujúce tempo reči s uspokojivým počtom prestávok. Vyhybajme sa jednotvárnosti v hlase, ľahostajnému a nestarostlivému držaniu tela a najmä otrockému čítaniu textu. Nech vystúpi na „javisko“ silná osobnosť rešpektujúca názory iných, ktorej ústna prezentácia stimuluje duševnú energiu účastníkov a vyprovokuje ich k naruživej diskusii. Naši študenti, nepochybne, takými osobnosťami sú.

PhDr. Lenka Mandelíková
Katedra jazykov ÚPHV

Nositeľka Grand Prix Ľudovej banky Ing. Monika Horná odkazuje kolegom: Ak sa chceš uplatniť, musíš tvrdo pracovať

Minuloročná absolventka Fakulty mechatroniky, Ing. Monika Horná, získala vlani v novembri cenu Grand Prix Ľudovej banky, ktorú dostávajú najlepší študenti univerzít v SR. Je to ocenenie výborných študijných výsledkov, ktoré sprevádza aj finančná odmena. Moniky sme sa spýtali, okrem iného aj na to, čo prežívala, keď sa dozvedela o tomto ocenení. Hovorí, že bola aj trochu prekvapená, pretože na univerzite určite bola silná konkurencia. Bola však súčasne šťastná, že sa mohla dostať na slávnosť do Slovenskej filharmónie v Bratislave, kde sa ceny odovzdávali. Tu prežívala krásne chvíle, aj vďaka umelcom,

ktorý tento večer dotvárali. Myslí si, že výkony, aké videla na pódiu, motivujú človeka k podávaniu ďalších a lepších výkonov. Bolo to úžasné. (Pozn. redakcie: koncertoval aj husľový virtuóz P. Šporcl, s ktorým sme pripravili rozhovor na str. 5)

Úžasné bolo i to, že Monika ukončila štúdium s vyznamenaním. Na otázku, čo jej dala Trenčianska univerzita A. Dubčeka a konkrétne Fakulta mechatroniky, do pracovného života, odpovedala, že škola jej dala dobrý základ na to, aby získala vzťah k počítačom, pretože predtým žiadny nemala. Ďakuje tiež za to, že vďaka tomu sa zamestnala a uplatnila v odbore softvérového vývoja v Novej Dubnici u firmy Sae automation, čo je veľmi perspektívne miesto.

Keď sa spätne obzrie za päť rokov štúdia

a zamyslí sa nad tým, čo by robila inak a čo by poradila súčasným študentom, je presvedčená, že študenti by sa mali vo voľnom čase viac vzdelávať a venovať tomu, čo by chceli robiť v budúcnosti. Určite sa treba zamerať na získavanie praktických skúseností vo firmách už počas štúdia a učiť sa jazyky. Sama s jazykom nemá problém, pretože pôsobila v Anglicku.

Vo všeobecnosti však platí, že kto sa chce dobre uplatniť, musí na sebe veľmi veľa pracovať. A čo by chcela vo s živote dosiahnuť? V profesionálnej oblasti by sa chcela posunúť až do zahraničia. V osobnom živote, tak ako každá žena, by sa chcela vydať sa, mať deti a peknú, dobrú, zdravú rodinu.

(wa)

Pohár rektora pre Manschaft

V zimnom semestri sa odohral v čase od 18. októbra do 6. decembra 2005 už trinásť turnaj v putovný Pohár rektora TnUAD vo futbale. Uverejňujeme konečné poradie mužstiev.

		Víťazstvá	Remíže	Prehry	Skóre	Body
1.	Manschaft	6	-	1	31:12	12
2.	Real Madrid	5	-	2	28:11	10
3.	Nizozemci	4	1	2	24:14	9
4.	Alma Mater	4	1	2	16:12	9
5.	FC Triskáč	4	-	3	18:10	8
6.	Dream Team	3	-	4	17:28	6
7.	AJAX	1	-	6	23:37	2
8.	Mecháči	-	-	7	8:41	0

Najlepší strelci: 12 gólov Michal Hudec (AJAX)
10 gólov Roman Častulin (Manschaft)
9 gólov Pavol Barčiak (Dream Team)

Významný úspech na Akademických majstrovstvách Slovenska v triatlone dosiahol Dušan Divinec (FSEV), keď získal striebornú medailu. Blahoželáme.

Najlepší brankári: 1. Martin Šimonyi (FC Triskáč)
2. Anton Slušný (Real Madrid)
3. Jakub Buzinkay (Alma Mater)

PaedDr. Rudolf Vilček

Na špeciálnej technike opäť súťažili

Na FŠT sa 8. decembra 2005 uskutočnilo fakultné kolo súťaže prác študentskej vedeckej a odbornej činnosti (ŠVOČ). Zúčastnilo sa ho 11 súťažiacich. Komisia pre hodnotenie najlepšej práce, vedená doc. Ing. Ondrejom Hírešom, CSc. pozitívne hodnotila, že sa súťaže zúčastnili študenti druhého, tretieho a štvrtého ročníka dennej formy štúdia a externý študent piateho ročníka. Ďalším pozitívom bolo, že niektoré z prác boli aj prakticky zrealizované a predvedené pri ich obhajobe.

Z katedier FŠT najiniciatívnejší prístup k vedeniu študentov v rámci ŠVOČ prezentovali Katedra mechaniky a Katedra špeciálnej

a výrobnéj techniky rovnakým počtom predložených prác - 5. Na záver súťaže vyhlásil podpredseda rady ŠVOČ FŠT doc. Ing. Peter Lipták, CSc. poradie víťazov. Udelených bolo päť ocenení - Cena dekana (pre prvých päť miest). Najlepšie práce, ktoré dostali okrem ocenenia aj odporúčanie na postup do ďalších kôl súťaží, vypracovali:

1. Rudolf Danko - Návrh technologického postupu revízie zvoleného zdvíhacieho zariadenia (Vedúci práce: doc. Ing. Peter Lipták, PhD.)
2. Slavomír Jardek - Animácia pákového mechanizmu (doc. Ing. Anton Duhár, PhD.)

3. Martin Štefanec - Návrh konštrukčného riešenia prevodového systému reťazového dopravníka (Ing. Peter Čelko)
4. Radoslav Csomor - Skúšky zvariteľnosti a ich aplikácia pre ocelové materiály s vysokými úžitkovými parametrami (doc. Ing. Harold Mäsiar, CSc.)

5. Tomáš Kotlárík - Výpočet stavu napätosti pílového kotúča zaťaženého reznými, odstredivými silami a teplotou pomocou MKP (Ing. Milan Vanc).

Ukončením tohto kola bol vyhlásený predbežný dátum - november 2006 na ďalšiu ŠVOČ.

Doc. Ing. Peter Lipták, CSc.

ZAZNAMENALI SME

► Po štvrtýkrát sme na našej univerzite otvorili štúdium na Univerzite tretieho veku 29. novembra. Zúčastnil sa ho aj predseda regionálneho združenia dôchodcov Ing. Jozef Miklós. Vysoko hodnotil snahu TnUAD umožniť vzdelávať sa aj starším ľuďom. K študentom prvého ročníka sa prihovril rektor Juraj Wagner. Ocenil, že zrelí ľudia sa rozhodli po rokoch aktívneho pracovného života opäť zasadiť do školských lavíc, aby držali krok s rýchlou dobou, bohatou na mnoho nových informácií a poznatkov. Celoživotný proces vzdelávania sa v treťom tisícročí stáva prirodzenou potrebou. Na Univerzite tretieho veku vo všetkých troch ročníkoch študuje v tomto akademickom roku 119 študentov.

► Na Katedre politológie ÚPHV začalo študovať v prvom ročníku externého bakalárskeho štúdia 26 rómskych študentov. Ide o jediné štúdium tohto typu na Slovensku, ktoré sa uskutočňuje v rámci projektu KEGA a s názvom výskumnej témy Socializácia rómskych lídrov. Cieľom štúdia je zvýšenie kvalifikácie mladých Rómov, ktorí v budúcnosti môžu pôsobiť na vedúcich postoch.

► Do otvorených dverí FSEV vstúpili 8. 12. maturanti zo stredných škôl v Trenčíne. Vedenie fakulty na čele s dekanom doc. Ing. Miroslavom

Mečárom, CSc., ich zoznámilo so študijnými programami, ktoré fakulta ponúka. Študenti sa v živých diskusiách zaujímali o priebeh prijímacieho pokračovania, ako aj o možnosti uplatnenia sa po ukončení štúdia. Dozvedeli sa, že šanca majú vo finančných inštitúciách, v modernizujúcej sa štátnej správe a samospráve. Na záver si účastníci Dňa otvorených dverí vyskúšali svoje vedomosti na príklade testu na prijímacie skúšky. Podobné stretnutia, ako uviedol dekan Mečár, pokračovali v trenčianskom i ďalších regiónoch na Slovensku.

► Absolvent našej univerzity Miloš Ondrušek prezentoval 26. januára 2006 svoju knihu s názvom Začiatok obdobia dažďov vo Verejnej knižnici M. Rešetku v Trenčíne. Aj my, na univerzite, sa tešíme z knižky nášho bývalého študenta a gratulujeme. Držíme palce do ďalšej peknej a osožnej tvorivej práce. Kniha je k dispozícii v knižnici M. Rešetku.

► Praktické ukážky využitia systému e-learning vo vyučovacom procese na TnUAD pre pedagogických pracovníkov sa uskutočnili 30. januára 2006. Prezentáciu výsledkov budovania e-learningu na univerzite, priame ukážky možnosti používania LMS v konkrétnych predmetoch a porovnanie s univerzitami u nás a v ČR, pripravili Michal Boršč, Elza Kočíková, Renata Janošková a Juraj Duďák z Fakulty mechatroniky.

Elektronické informačné zdroje na TnUAD

Názov databázy	Popis databázy	Prístup na webovej stránke z počítačov na TnUAD
EBSCO	Prístup k databázam, ktoré poskytujú inf. z oblasti spoločenskovedných a humanitných oblastí, obchodu, manažmentu a ekonomiky, medzinárodné denníky v anglickom jazyku, informácie pre obchod, zdravotníctvo, kultúru, vzdelávanie, bibliogr. DB z medicíny a biomedicínskeho výskumu, plnotextové časopisy z medicíny a ošetrovateľstva, informácie z farmakológie...	http://search.epnet.com user ID: s6959049 PASSWORD:password
WOS	Prístup do multidisciplinárnej databázy Web of Knowledge z produkcie Institute for Scientific Information v USA. Obsahuje databázy Web of Science (WOS), Current Contents Connect (CCC) a Journal Citation Report (JCR).	http://wos.uniba.sk http://wok.uniba.sk
SPRINGER Verlag	Vstup do elektronických verzii odborných časopisov v rámci služby Springer link. Tematicky pokrývajú oblasti biológie, chémie, medicíny, počítačových vied, fyziky, matematiky, práva a ekonómie.	www.springerlink.com
SCIENCE DIRECT	Plnotextová databáza umožňuje prístup k článkom (HTML, PDF) z vedeckých časopisov vydavateľstva Elsevier z oblasti technických, prírodných a spoločenských vied, ekonomiky a obchodu, ale aj umenia, psychológie, medicíny a ďalších odborov. Dostupných je t. č. vyše 200 titulov časopisov. Vyhľadávanie časopisov podľa jednotlivých vedných odborov a pododborov, možnosť vyhľadávať podľa zvolených termínov.	http://www.sciencedirect.com
SCOPUS	Abstraktová, citačná a referenčná databáza európskej vedeckej produkcie zameraná na prírodné vedy, techniku, medicínu, spoločenské vedy, psychológiu, ekonomiku a environmentálne vedy. Obsahuje abstrakty a informácie zo 14 000 odborných periodík, od 4000 vydavateľov, zo 180 000 000 odborných webových stránok a 4 patentových databáz, spolu vyše 27 000 000 abstraktov od r. 1966.	http://www.scopus.com
KNOVEL	Je to interaktívna databáza elektronických kníh spoločnosti Knovel, ktorá obsahuje vyše 730 plno-textových odborných kníh a faktografických príručiek z týchto tematických oblastí: matematiky, chémie, fyziky, techniky, biológie, zdravia a hygieny, priemyslu, farmácie, elektrotechniky, textilného priemyslu a životného prostredia.	http://knovel.com
EZB	Knižnica elektronických časopisov - Elektronische Zeitschriftenbibliothek (ďalej EZB) ponúka jednoduchý a ľahký prístup z jedného miesta k odborným elektronickým časopisom, ktoré sú voľne prístupné na internete, alebo ktoré sú prístupné online v rámci knižnice na základe rôznych typov predplatného	http://www.bibliothek.uniregensburg.de/ezeit/fl.phtml?bibid=TNUNI LOG IN: TNUNI PASSWORD: Slo12

Novinky v knižnici

Knihy

Kubicová Ľudmila a kol.: Chirurgické ošetrovateľstvo.

Martin: Osveta, 2005. 151 s. ISBN 80-8063-176-X
Učebnica koncipuje filozofiu, že chirurgické ošetrovateľstvo je plnohodnotným činiteľom pri navracaní zdravia a života.

Hanzlíková Alžbeta a kol.: Komunitné ošetrovateľstvo.

Martin: Osveta, 2004. 279 s. ISBN 80-8063-155-7
Základné a všeobecné témy ošetrovateľstva, týkajúce sa ochrany komunitného zdravia. Starostlivosť o špeciálne populačné skupiny v komunite.

Kristová Jarmila: Komunikácia v ošetrovateľstve.

Martin: Osveta, 2004. 211 s. ISBN 80-8063-160-3
Spôsoby komunikácie. Komunikačné cvičenia.

Adams B., Harold C.E.: Sestra a akutní stavy od A do Z.

Praha: Grada, 2000. 487 s. ISBN 80-7169-893-8
Urgentné klinické situácie. Praktické postupy.

Filip Jaroslav, Mečár Miroslav, Rosenberg Miloslav: Svetová ekonomika na začiatku 21. storočia

Bratislava: Iris, 2005. 142 s. ISBN 80-89018-95-5
Teória medzinárodného obchodu.

Řichová Blanka: Úvod do súčasnej politologie.

Praha: Portál, 2002. 207 s. ISBN 80-7178-628-4
Porovnávací analýza demokratických politických systémov.

Pokorný Jan, Broska Ernest: Vybrané kapitoly z diagnostiky, liečby a prevencie drogových závislostí.

Trenčín: TnUAD, 2005. 51 s. ISBN 80-8075-065-3
Epidemiológia. Klinický obraz. Špecifické vlastnosti a účinky. Užívateľa drog. Terapeutické aspekty. Niektoré etické problémy starostlivosti o pacientov-toxikomanov. Prevencia proti drogovým závislostiam.

Chovanec Alexej, Jamrichová Zuzana, Bucha Jozef, Ambrózy Anton: Základy používania simulačného systému Witness.

Trenčín: TnUAD, 2005. 61 s. ISBN 80-8075-041-6
Tvorba simulačného projektu. Simulačné jazyky a produkty. Simulačné systémy. Wintess

Skriptá

Kristová Jarmila: Komunikácia. Cvičenia.

Martin: Osveta, 2004. 221 s. ISBN 80-8063-164-6
Praktické komunikačné zručnosti. Osvojenie efektívnych komunikačných stratégií.

Barták Peter, Janas Karol: Filozofická čítanka.

Trenčín: TnUAD, 2005. 234 s. ISBN 80-8075-088-2.
Vybrané ukážky z diel významných filozofov.

Galeta Antonín, Lipták Peter, Bukovinský Igor: Munícia a výbušniny. Časť Strelivo.

Trenčín: TnUAD, 2005. 99 s. ISBN 80-8075-085-8
Základy konštrukcie streliva pre rôzne druhy zbraní, vrátane delostreleckých, určených pre veľké zbraňové komplexy.

Zborníky

Ľudia Peniaze Banky. Zborník z konferencie.

Bratislava: Národná banka Slovenska, 2003. 525 s. ISBN 80-8043-051-9
Témy súvisiace s peniazmi a bankami od minulosti až po prítomnosť.

Trendy hospodárskeho a sociálneho rozvoja v krajinách EÚ: Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie.

Trenčín: TnUAD, 2005. ISBN 80-8075 (CD ROM a zborník anotácií).

Marta Potančoková (v strede), spolu s ďalšími mladými umelcami, poprevádzali plesových hostí najkrajšími svetovými muzikálmi.

Foto Ctibor Bachratý

PRIPRAVUJEME

FAKULTA ŠPECIÁLNEJ TECHNIKY
FUNKČNÉ POVRCHY 2006, 14. – 15. jún 2006

Súčasný trendy v rozvoji vedy a techniky kladú vysoké nároky na funkčné povrchy strojov a zariadení. Náplňou medzinárodnej vedeckej konferencie, konanej v Trenčíne na TnUAD, bude prezentácia výsledkov špičkových tech-

nológií, najmä povrchov konkrétnej funkčnosti. Bude príspevkom k zvýšeniu úrovne technológie výroby funkčných plôch, k zvýšeniu kvality výrobkov a ich lepšiemu ekonomicko-spooločenskému zhodnoteniu.

Pozvánka na ŠVOČ

Členovia riadiaceho výboru Študentskej vedeckej a odbornej činnosti (ŠVOČ) pozývajú študentov FSEV dňa 20. 4. 2006 na súťaž v rámci ŠVOČ. Do pozornosti dávajú

aj štvrtý ročník Medzinárodnej študentskej vedecko-odbornej konferencie, ktorú organizuje fakulta 4. 5. 2006 pod záštitou rektora Trenčianskej univerzity A. Dubčeka.

Blahoželáme

V mesiacoch apríl až jún oslávia životné jubileum:

Apríl		
Ing. Ján Štefula, CSc.	08. 04. 1936	FM
Ing. Magdaléna Kvasnicová	10. 04. 1946	FPT
Ing. Jozef Macháč	12. 04. 1936	FPT
Ing. Ľubica Jurčíková	14. 04. 1951	REK
Anna Fraňová	30. 04. 1956	REK
Máj		
Jozef Krátky	03. 05. 1941	REK
Ing. Peter Mikletič	07. 05. 1941	REK
Zdenka Vrtíková	08. 05. 1951	REK
Jún		
RNDr. Klement Hrkota	14. 06. 1951	ÚPHV
Vladimír Moško	19. 06. 1956	FPT

Zrnko múdrosti

Expert je človek, ktorý urobil všetky chyby, akých sa vôbec možno dopustiť, na veľmi úzkom poli.

Niels Bohr

Paráda na plesovom parkete

Na 2. Reprezentačnom plese TnUAD to bola opäť paráda. Hviezdami večera boli muzikáloví speváci Marta Potančoková a Martin Hudec, ktorí plesajúcich prevádzali z muzikálu do muzikálu. Tradične pôvabné bolo vystúpenie jedinečnej tanečnej školy Paškovcov. Módnu prehliadku zaujali študenti Strednej umeleckej školy z Trenčína, ktorých modely doplnili šperky a doplnky trenčianskeho Zlatníctva Opál. Dixieland, RK band i ľudovka lákali do tanca, pri ktorom podaktorí z tristošesťdesiatich hostí podávali skvelé športové tanečné výkony. Takže ples prináša aj šancu

urobiť čosi pre svoje zdravie.

Dvadsať hodnotných tomllových cien prinieslo príjemné napätie i potešenie tým, ktorí niektorú z nich vyhrali. Radi preto vyslovujeme poďakovanie generálnemu sponzorovi Voice, hlavnému partnerovi TnTEL, ako aj ostatným. Sú nimi Konštrukta Industry, PD Flora, Axcen, Alcatel, Lignum, Siemens, Makyta, Technodat, DMD Group, Leoni, Zlatníctvo Opál, Merina, Avon, Emerson, Výstavisko TMM, a. s. Trenčín, organizátor veľtrhov a výstav, Yhman a Trenčianska vodohospodárska spoločnosť.

Nezabudnite na promočné pohostenie

Študentská jedáleň TnUAD v Trenčíne, aj v areáli Fakulty mechatroniky v Záblatí, ponúka svoje priestory a služby pre kvalitné a cenovo príznačné slávnostné pohostenie pri príležitosti promócií

našich absolventov. Tieto služby sú k dispozícii aj pre svatby, životné jubileá, rôzne zhromaždenia a pod. Kontakt: Ing. Denisa Mrenová, tel. č. 032 – 740 02 16, e-mail - mrenova@ttnuni.sk

... ani na promočné video

Piataci na našich štyroch fakultách už čochvíľa budú uvažovať aj o júlovej promočnej slávnosti. Promócie našich absolventov sú tradične krásne svojou slávnostnou a neopakovateľnou atmosférou. Aby slávnostný ráz promócií nebol rušený, univerzita zabezpečila videozáznam prostredníctvom Ing. Jozefa Petreka. Absolventi si budú môcť objednať videozáznam na DVD (cena 390 Sk)

alebo na VHS kazete (350 Sk). Obe médiá budú v plastovom obale s farebnou potlačou. Videozáznam bude záujemcom po spracovaní zaslaný na dobierku. K uvedeným cenám sa pripočítajú poštovné a balné 80 Sk. Zájemcovia o videozáznam sa budú môcť zapísať na nácviku, ktorý sa koná 2 hodiny pred promóciou. Ostatní môžu fotiť či kamerovať len z miesta.

Humor napomáha zdraviu

Študent príde na skúšku nepripravený.

Proferor sa ho spýta: Pán kolega, ako si vôbec môžete dovoliť prísť nepripravený na skúšku?

Študent odpovie: Pán profesor, vy skúšate, aj ja skúšam...

Ferko, čo si dostal od rodičov na narodeniny?

Pozri tam, na dvor, ten tmavozelený Ford Focus!

Bože! To je nádherné fáro! Ja som presne takej istej farby dostal čiapku...

Tati, kto to telefonoval?

Fryderik Chopin.

A čo vlastne chcel?

Aby si konečne prestal hrať jeho etudy.

Policajt sa pýta kolegu:

Počúvaj, a načo berieš so sebou pilu?

Šéf predsa prikázal páchatelom odrezat cestu...

Stretnú sa susedky a zhovárajú sa:

Počula som, že váš syn študuje na univerzite. A čo bude z neho, keď skončí?

Obávam sa, že dôchodca.